

Masarykova univerzita

Fakulta sociálních studií

15 BODŮ

- UŽÍVÁTE REVOLUCIONÁŘSKÝ DISKURS NEREFLEKTUJÍCÍ OBOROVÉ ZVYKLOSTI, NOVINÁŘSKÝ STEREOTYPNÍ ŽARGON NEPODPOROVANÝ FAKTY:
- V TEORETICKÉ ČÁSTI NENÍ DOSTATEČNĚ ROZPRACOVÁNA PROBLEMATIKA OSOB STARŠÍHO VĚKU PODLE RŮZNÉHO TYPU POSTIŽENÍ, ABSENTUJÍ KONKRÉTNÍ STATISTIKY CÍLOVÉ SKUPINY VE VÁMI VYBRANÉM REGIONU, TŘÍDĚNÉ PODLE POHLAVÍ, VĚKU, DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ, STUPNĚ POSTIŽENÍ, NUTNO DODAT A OKOMENTOVAT RELEVANTNÍ TABULKY S ABSOLUTNÍMI A RELATIVNÍMI ČETNOSTMI
- PRAKTICKÁ ČÁST SYSTÉMOVĚ NENAVAZUJE NA TEORETICKOU ČÁST, NAVRHOVANÉ CÍLE NEJSOU PREGNANTNĚ FORMULOVANÉ, DÍLČÍ AKTIVITY, KTERÉ MAJÍ PŘEDSTAVOVAT PROSTŘEDKY JEJICH DOSAŽENÍ, NA NĚ PŘÍMO NENAVAZUJÍ

NÁVRH PROJEKTU NA ZVÝŠENÍ ZAMĚSTNANOSTI LIDÍ STARŠÍCH PADESÁTI LET V JAKÉM KONKRÉTNÍM REGIONU/KRAJI ČR?

Jan Kříž (439754)

Seminární práce

Služby zaměstnanosti a práce s nezaměstnanými

Obsah

Úvod	3
Charakteristika cílové skupiny a podstata jejího znevýhodnění NAPIŠTE KONKRÉTNĚ, O JAKOU JDE SKUPINU	3
Dílčí cíle intervence PROJEKTU ZAMĚŘENÉHO NA ZVÝŠENÍ ZAMĚSTNATELNOSTI OSOB VYŠŠÍHO VĚKU V TOM A TOM REGIONU	4
Návrh dílčích aktivit	5
Závěr	5
Použitá literatura.....	6

1. Úvod

V následující práci bych se chtěl věnovat problematice osob starších padesáti let a jejich obtížnému postavení na trhu práce KDE KONKRÉTNĚ A PROČ?. Pokusím se vysvětlit příčiny jejich situace a vymyslet řešení pro některé z nich. V průběhu práce se budu snažit doplňovat obsah o kontext a statistiky Českého statistického úřadu, které poskytnou dostatečný reálný základ (A CO STATISTIKY MPSV?). K psaní použiji mimo jiné materiály „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji“, a „Zpráva o rodině v Jihomoravském kraji“, které jsou praktickými pomůckami úředníků Krajského úřadu Jihomoravského kraje K ČEMU?. Právě z pohledu této **oblasti** České republiky budu svou práci pojímat.

2. Charakteristika cílové skupiny a podstata jejího znevýhodnění

Důvodů, proč nemohou osoby starší padesáti let najít práci je mnoho. Na současném **přeplněném** JAK TO VÍTE? KDO TO TVRDÍ? (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU) trhu práce se cení každá schopnost a při současném rychlém tempu společenského a technologického vývoje je téměř nemožné držet krok pro někoho, kdo se celý život připravoval na práci v e zcela odlišném prostředí. Zvláště pokud jde o starší padesáti let v zemích bývalého socialistického společenství. Jako první bych ale zmínil nejpodstatnější problémy staří. Lidský organismus se v průběhu života vyčerpává a i ti nejschopnější začínají mít po padesátém roce řadu problémů (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Může to být větší náchylnost k nemocím, horší pohyblivost nebo nemocné orgány (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). To samé platí i pro jejich schopnost učit se novým věcem. Mladí lidé se často pohybují v kontaktu s nejnovějšími technologiemi od útlého věku a jsou schopni s nimi pracovat intuitivně. To je hlavní rozdíl oproti starým lidem, který nejsou schopni samostatně pracovat s počítači či jinými přístroji

PLATÍ TO PRO VŠECHNY OSOBY STARŠÍHO VĚKU, I S VYŠŠÍM VZDĚLÁNÍM? (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Data Českého statistického úřadu uvádějí, že v Jihomoravském kraji se v roce 2012 dožívali muži v průměru 75,1 let a ženy 81 (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). To znamená, že i lidé mezi padesátým a šedesátým rokem budou muset vynakládat větší energii a finanční prostředky i na své vlastní rodiče. Prodlužování věku celkově způsobí ve svých důsledcích do pár desetiletí těžkou ekonomickou a sociální krizi PROČ? V ČEM? (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU).

Lidé starší padesáti let strávili většinu svého života v socialistickém Československu, které bylo výhradně orientované na Sovětský svaz ??? A CO NDR, POLSKO A MAĎARSKO?. Není tedy obvyklé, aby byli schopni rozumět a komunikovat v anglickém jazyce, který je mnohdy nezbytný TO JE NEGATIVNÍ STEREOTYP. NEMUSÍ TO BÝT PRAVDA!!! (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Nemusí jít přímo o samotný pracovní výkon, ale schopnost si obstarat informace, třeba na internetu. To souvisí také s výše zmiňovanou neschopností efektivně vyhledávat informace s pokročilými informačními technologiemi. Odlišnost společenského systému, ve kterém strávili většinu života, má také za problém, že pracoval se zcela odlišným typem hospodářství (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Ekonomika Československé socialistické republiky se převážně zabývala průmyslovou, těžební nebo zemědělskou výrobou. Sektor služeb byl upozaděný a zaostalý A TO VADÍ? INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE NEJSOU PŘECE ZÁRUKOU MAXIMÁLNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI!. Většina obyvatel měla vzdělání směřované právě do jedné ze jmenovaných oblastí. Bylo mnoho pracovníků s výučním listem v manuálních oborech (PODLOŽTE DATY). Méně lidí s maturitou a minimum vysokoškoláků (IBID). Málo kvalifikovaná pracovní síla stačila tehdejšímu hospodářskému systému ??? (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). V roce 2012 bylo podle Českého statistického úřadu v Jihomoravském kraji zhruba dvacet jedna tisíc vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve věku padesát až šedesát let (ČSÚ 2013). Pro srovnání, ve věkové kategorii dvacet pět až třicet pět LET to je čtyřicet pět tisíc TO NENÍ VŮBEC ŠPATNÉ ČÍSLO!!!!. S rázným přechodem do sektoru služeb v devadesátých letech se ale navýšila poptávka po flexibilní pracovní síle (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Služby vyžadují flexibilitu JAKOU?, kreativitu a míru vlastní iniciativy. Služby nevyžadují vždy nejvyšší vzdělání, naopak, ale pokud podniky soupeří o zákazníky v tržním prostředí, není možné zaměstnávat nepřizpůsobivé zaměstnance neschopné motivované práce s klienty TO JE KRUTÝ VÝROK. A protože řada podniků přežila ještě nějakou dobu po revoluci a rozpadla se až nedávno, řada starších lidí poznává konkurenční prostředí až v pokročilém věku, kdy nejsou schopni udržet krok s konkurenčními pracovními silami KDO TO TVRDÍ? (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU).

Nejhorší na celém problému ale je, že se bude jenom zhoršovat ??? LIDÉ VYŠŠÍHO VĚKU BUDOU VYMÍRAT. ANEBU EXISTUJE VLNA NOVÝCH NEVZDĚLANCŮ, KTERÍ SE STANOU STARŠÍMI UCHAZEČI O ZAMĚSNÁNÍ?. Vzhledem ke klesající porodnosti, která se v současné době pohybuje okolo hodnoty 1,2 dítěte na matku, bude populace České republiky, ale i celého vyspělého světa, stárnout (UVEĎTE ODKAZ NA LITERATURU). Podle údajů Českého statistického úřadu počet lidí v Jihomoravském kraji stagnuje okolo hodnoty dvanácti tisíc narozených dětí v roce 2012. Je proto potřeba co nejdříve nastavit pravidla vzdělávání a pracovního trhu tak, aby ekonomika blízké budoucnosti byla schopná reagovat na tento trend, který se zřejmě nikdy nezmění, pokud bude současné ekonomicko-sociální směřování pouze prohlubovat svou intenzitu TOMU NEROZUMÍM? JAK SOUVISÍ NEVZDĚLANOST OSOB VYŠŠÍHO VĚKU S POPULAČNÍM STÁRNUTÍM?

A CO KLASIFIKACE RŮZNÝCH TYPŮ POSTIŽENÍ A MÍRA POSTIŽENÍ PODLE INTENZITY (DLE ZÁKONA O ZANOSTI)???

KDE JSOU KONKRÉTNÍ STATISTIKY VYBRANÉHO REGINU TŘÍDĚNÉ U OSOB VYŠŠÍHO VĚKU DLE POHLAVÍ, VZDĚLÁNÍ, ZDRAVOTNÍHO STAVU???? DOPLŇTE TABULKY S REÁLNÝMI ODKAZY, VYUŽÍVEJTE VEDLE ABSOLUTNÍCH ČETNOSTÍ I RELATIVNÍ ČETNOSTI!

3. Dílčí cíle intervence

Abychom dosáhli zlepšení pozice starších padesáti let na pracovním trhu, musíme si říct, co je v dnešní době nejdůležitější pro uplatnění obecně. Částečně jsme si již odpověděli v první části, kdy jsme vyjmenovali, co starším padesáti let chybí. V první řadě je potřeba pokrýt co největší možné procento **základním vzděláním v oblasti ovládnání výpočetní techniky**. CÍLEM JE ZVÝŠIT VZDĚLANOST ? Bez té se dnes již nikdo neobejde TO MÁ DNES VĚTŠINA REKVALIFIKANTŮ A PRACOVNÍ MÍSTO NA TRHU JIM TO NEZAJÍSTÍ. A nejde pouze o přímou pracovní manipulaci s počítači, mobily, tablety či jinou technikou. Člověk nemusí informační technologie využívat přímo při práci, ale když nebude něco vědět, zjistí si vše rychle na internetu. Ve dvacátém prvním století už není důležité, kolik si toho člověk pamatuje, ale kolik si toho rychle dokáže vyhledat. Intuitivní nemechanické ovládnání počítačů a základní přehled v této oblasti je jednou z nejdůležitějších potřeb starších padesáti let. V této oblasti jsou totiž v porovnání se svými mladšími konkurenty ve výrazné nevýhodě. A pokud by člověk neměl peníze na nákup vlastního přístroje? V úplně nejhorším případě může využít knihoven nebo center pro seniory v rámci projektu Senior pasů, které si může pořídit každý občan nad padesát pět let.

Kromě informačně technologické gramotnosti je také využít **intenzivních jazykových kurzů**, hlavně tedy v oblasti anglického jazyka. Tato problematika také souvisí s prvním bodem, protože si iniciativní zaměstnanec musí být schopen opatřit informace co nejrychleji, a při ovládnání anglického jazyka je schopen tak učinit výrazně snazším způsobem než naopak. Kromě výuky angličtiny by pro schopnější jedince měla být k dispozici i výuka jazyků, se kterými se měli zřejmě dřív možnost setkat a které si už tolik nevybavují. Hlavně se tedy jedná o německý jazyk. Ten je stále více požadovaný ze strany německých zaměstnavatelů, kteří jsou opakovaně zklamáváni jeho relativně malou mírou používání v porovnání s poptávkou po jeho řečnících v řadách českých obyvatel. Hodit se může také jazyk ruský a v dnešní době i populární španělština. Ovládnání dvou světových jazyků poskytne i lidem starším padesáti let náskok před velkým množstvím jejich mladších konkurentů.

Protože automatizace výrobních prostředků vytlačuje lidskou pracovní sílu od spodu CO TO ZNAMENÁ?, musí se lidé připravovat na kreativnější druh práce v sektoru služeb. Když říkám od spodu, mám tím na mysli nekvalifikovanou práci v továrnách, kterou za pár let udělá každý stroj, robot nebo 3D tiskárna. Manuální, málo kvalifikovanou práci navíc starší lidé stejně nemohou vykonávat, protože přijde čas, kdy nebudou schopni těžší manuální práci vykonávat. **Psychologické programy na podporu kreativity a kritického myšlení proto musí být součástí nového vzdělávání.** Program by také měl poskytnout všeobecný rozhled ve společenských a přírodních vědách, zvláště pro ty, kteří na základní škole nedávali pozor, nebo už vše zapomněli. Lidé budoucnosti musí být schopni vnímat svět v jeho nejširších souvislostech, chápat přírodní a společenské zákonitosti, aby byli schopni se na základně jejich analýzy a hodnocení rozhodovat a volili do budoucna takové cesty, díky kterým nezůstanou nezaměstnaní MYSLÍTE SI, ŽE VŠEOBECNÝ ROZHLED JIM POMŮŽE NAJÍTVHODNĚ A TRVALE UDRŽITELNÉ ZAMĚSTNÁNÍ...(?????). Pokud si lidé budou uvědomovat hrozby jejich společenského postavení a možná východiska, ať už sociální nebo ekonomická, budou schopni nejen racionálně ovlivňovat nejen budoucnost svou, ale i celé demokratické společnosti. Uvádím to i přes to, že by se mělo jednat o něco samozřejmého pro všechny lidi, nejen pro starší padesáti let.

4. Návrh dílčích aktivit

Aby bylo možné skloubit dohromady všechny výše uvedené aspekty potřebné k co nejlepšímu uplatnění na trhu práce, je potřeba zahájit co nejkvalitnější **systematickou výuku, do které by nezaměstnaní docházeli každý den a intenzivně se věnovali svému vzdělávání**. Tento rozvinutý rekvalifikační kurz by si kladl za cíl doplnit jejich dosažené vzdělání o moderní prvky KDO BY JEJ PRAKTICKY PROVÁDĚL? MÁTE VYTVÁŘET REALIZOVATELNÝ PROJEKT!!!. Tedy ty prvky, které v jejich době nebyly k dispozici. Zvláště tedy moderní technika. Zúčastnění by měli povinnou docházku, dělali by domácí úkoly a byli hodnoceni v jednotlivých předmětech podobně jako ve škole. Výuku by museli mít na starost odborníci a musela by být vytvořena zkušenými psychology tak, aby byla přizpůsobena schopnostem učení starších lidí.

Nemůžeme ale dosáhnout úspěchu, pokud se budeme zaměřovat pouze na sociální stranu vzdělávání a nepodchytíme záležitost u její materiální podstaty. Protože zdravý a iniciativní duch může být pouze ve zdravém těle, pokud bychom chtěli program co nejefektivnější, měli by mít studující k dispozici **dostatek zdravého jídla v podobě zlevněných obědů, například ve školních jídelnách**. Výběr z několika druhů povinného tělocviku. Jóga, posilovny, otužování, kondiční běh nebo jenom procházky a výlety ozdravující starší tělo pomohou ve správném prokrvení organismu a tedy i efektivnější práci mozku. Žádný zaměstnavatel nepotřebuje věčně nemocné zaměstnance. Zaměstnaní trenéři by měli být schopni navrhnout každému studujícímu vhodný tréninkový plán. Tělesná práce a pohyb nabídne smysluplný odpočinek po náročném studiu.

Studium by mělo trvat jeden až dva roky s ohledem na již dosažené vzdělání a uplatnitelné zkušenosti. Už v průběhu studia by se pak měl každý nezaměstnaný zaměřovat na specializaci k oboru, kde by mohl najít uplatnění. To by zprostředkovali organizátoři, kteří by jim pomáhali aktivně hledat s nově nabitými schopnostmi uplatnění. Na konci vzdělávání by neměl být pouze jeden certifikát/vysvědčení, ale absolventi by měli být schopni si již další nezávislé certifikáty, například z jazyků, obstarat sami. Právě díky nově získanému rozhledu.

5. Závěr

Pokud chceme být úspěšní, nelze podchytit pouze jednu z řady příčin způsobující problém, kterým se chceme zabývat. Jestliže chceme vyřešit problém se zaměstnaností lidí starších padesáti let, nemůžeme jednat až na poslední chvíli. Je potřeba maximalizovat efektivitu nástrojů podporující zdravý a vyspělý způsob života, kdy budou lidé motivováni k průběžnému celoživotnímu vzdělávání. Nelze se pouze zabývat problémem současných padesátníků, ale i budoucích. Pro ty, kteří potřebují pomoc už nyní je ale nezbytné nasadit co nejširší paletu prostředků, které jim dají naději nejen na nové zaměstnání, ale i život. Dát jim perspektivu do budoucnosti, protože oni budou i dědečky a babičkami s vlivem na nejmladší generaci. Tím, že zprostředkujeme této věkové vrstvě moderní znalosti a potenciál, budou ho moci spojit s bohatými zkušenostmi a získat třeba i respekt, o který starší věková kategorie přišla v posledních desetiletích.

Pokusil jsem se o analýzu viditelných i skrytých příčin souvisejícími se současným demografickým a ekonomickým vývojem celé společnosti s ohledem na vlastnosti jednotlivců. Pakliže chceme být v naší věci úspěšní, je potřeba investovat obrovské množství prostředků a energie jako dlouhodobé investice do sociálního kapitálu. Protože populace stárne a seniorů už je v České republice celá jedna pětina populace, nemůžeme jejich potenciál jednoduše zahodit a vést je k aktivnímu angažovanému životu.

6. Použitá literatura

MAREŠ, Petr. 2002. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 172 s. Studijní texty, sv. 6. ISBN 80-864-2908-3.

POTŮČEK, Martin. 2005. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 399 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-86429-50-2.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2015-2017. *Odbor sociálních věc Krajského úřadu Jihomoravského kraje*. 2014.

Zpráva o rodině v Jihomoravském kraji. *Kolektiv autorů projektu Rozvoj regionální rodinné politiky v Jihomoravském kraji*. 2014.